

enfiladisses que pugnen per trobar llum.

Si l'alzinar està ben conservat, el sotabosc és molt pobre en herbes i molses. Aquest alzinar es distribueix per tot el vessant del con, tant a la banda de dins com de fora, perquè el terreny és molt rosti i no s'ha aprofitat per a l'agricultura. No es manté en molts punts en condicions naturals, atès que l'home sempre ha anat explotant el bosc.

Quan l'alzinar està explotat hi comencen a entrar brucs, gatoses i també comencen a aparèixer pins.

Es remarca que el cas del fons del cràter és un cas una mica especial. Sembla que hi havia aiguamolls, encara que no se sap exactament com eren, precisament aquest terreny és el millor per a l'agricultura. L'home va intentar assecar-lo al màxim i aprofitar els terrenys; la prova està en la mina, que tots coneixem, que travessa la Crosa d'un cantó a l'altre.

Pel que fa a la fauna en parlà més en general, i en ressenyà dos aspectes:

1.— L'aspecte de l'alzinar, que comporta que la fauna que visqui en la zona, en ésser aquest una classe de bosc molt atepèit i humit, es pot comparar a la de Centre-Europa.

2.— La diferència d'ambients, camps al costat del bosc: diversificació d'espècies.

En el cas dels animals és molt notori, ja que moltes espècies són ambivalents.

La fauna, la flora i la intervenció de l'home, han contribuït que la Crosa se'ns presenti tal com la veiem.

El ponent acabà la seva intervenció dient:

"I el millor desig per a la Crosa seria que es continués com fins ara".

En Josep M. Mallarach.

Abans d'entrar a tractar el tema de la protecció dels volcans, va subratllar alguns aspectes d'interès.

Primer.— Cal remarcar que la Crosa és el volcà més gran de les comarques gironines amb molta diferència.

Segon.— El volum de projeccions de materials expel·lits és entre vuit i vint vegades més gran que la mitjana dels volcans olotins.

Tercer.— És un volcà que té la particularitat d'haver tingut una primera fase explosiva molt violenta i una segona fase estromboliana que dóna lloc al naixement d'un altre volcanet a l'interior. Això és un fet únic al Principat.

Quart.— En aquests moments la Crosa és el volcà

científicament més conegut i estudiat de les nostres comarques. L'any 1985 fou presentada per un grup d'investigadors catalans sobre la Crosa, en un congrés internacional de vulcanologia que es va celebrar a Nova Zelanda.

I acabà dient:

—"com més es coneix científicament un objecte, més valor didàctic té. Per tant, si com exposo, el volcà de la Crosa és el científicament més conegut, no és excessiu d'afirmar que és el que té més valor didàctic de les comarques gironines. I que consti que ho dic des d'Olot"...

Quant a protecció dels volcans, va iniciar la seva exposició resseguint els moviments que des de l'any 1977 van sorgir, tant a Bescanó com a Vilobí i les accions que es van dur a terme:

—Paralització de les extraccions il·legals.

—Intent de declarar-ho paisatge pintoresc.

—Impugnacions i al·legacions aturant projectes especulatius.

Si el volcà ha arribat fins els nostres dies tal com és ara, i no més malmès, ha estat gràcies a l'actuació i al coratge de la gent d'aquí.

L'any 1981 els ajuntaments de Bescanó i Vilobí van pensar que es podia donar un estatus legal a la protecció de la Crosa a través d'un Catàleg de Protecció de la Crosa. Bescanó, que estava redactant el seu Planejament Urbanístic, es va acollir a aquest Catàleg; no així Vilobí, que tenia molt endarrerit el seu. En el cas de Vilobí en el planejament urbanístic recentment aprovat, tot i que no s'apunta a la proposta del Catàleg, sí que queden recollides les parts internes del cràter.

L'any 1982 es va promulgar la Llei de protecció de la zona volcànica de la Garrotxa, i el legislador no va considerar possible que englobés la Crosa de Sant Dalmai.

Des de la Direcció General de Política Territorial s'està elaborant el que s'anomena Pla d'Espais de Catalunya: tots aquells espais que es consideri que tenen un valor rellevant, evidentment hi ha el volcà de la Crosa de Sant Dalmai, i segons la delimitació del Catàleg que es va impulsar a l'any 1981.

A petició dels Ajuntaments, la Direcció General està disposada a impulsar la redacció d'un Pla especial de Protecció per al volcà de la Crosa que no acabaria en una mera figura proteccionista, sinó que el que és més important, aniria acompanyada tal com ha anat el de la zona de la Garrotxa d'un seguit d'actuacions positives com poden ser:

—Establiment d'itineraris de natura.

—Col·locació de cartells explicatius.

—Convenis amb propietaris.

—Serveis de Guia.

—Serveis de manteniment.

—Centres d'informació.

Tot aquest ventall d'actuacions positives han de servir per revaloritzar, fer saber i divulgar els valors del volcà de la Crosa.

(1).— Extret del Catàleg de Protecció del Volcà de la Crosa (J.M. Mallarach - novembre de 1981)